

ANBEFALET

af Søren Høgh Ipland @sorenipland

BOG

'Engang troede vi på fremtiden: Hvordan vi gik fra optimisme til sortsyn. Og hvorfor det kan redde os', Christian Bennike, 2023, Gyldendal

Et fremragende – og sort – syn på tiden

Det er blevet populært at skrive bøger om, at tidsånden er ved at skifte. Kristian Leth gør det i 'Fremtiden er der også i morgen', Lykke Friis gør det i 'Tårernes Europa' – og nu gør Weekendavisen-journalist Christian Bennike det også i 'Engang troede vi på fremtiden'.

Bennikes fortælling er i grove træk denne: Fra 1994 til 2016 levede vi i den nyliberalistiske optimismes tid. Med en blåøjet tro på, at verden af sig selv bevægede sig i den rigtige retning.

Men med Brexit og Trump i 2016 begyndte det at vende, og i dag er det en ny tidsånd, der hersker: Vi

føler, at vi lever i de overlappende krisers tid. Krig, energiknaphed, klimaforandringer – fremtiden virker langt mere usikker end før. Og her kommer twistet: Det er faktisk en god ting, at vi er blevet pessimistiske, mener Bennike.

Mange af de problemer, vi står med i dag, er nemlig direkte resultater af den optimistiske tids uagtsomhed. Og vores fornyede tro på indgreb i det frie marked, nationale fællesskaber og klimahandling kan måske få rettet op på fortidens synder.

Bennike skriver fantastisk. Teksten kører på skinner, og det er en fornøjelse at lade sig transportere rundt i de mange malende scener.

De mest mindeværdige af slag-sen stammer fra Bennikes tid som Dagbladet Informations mand i Bruxelles. Vi er til vælgermøde for Marine Le Pen i en flække i det allernordligste Frankrig, rejser med nattog på tværs af Europa for at interviewe politiske filosoffer og løber i hælene på Nancy Pelosi til klimatopmøde i Glasgow.

Bennike dyrker en essayistisk stil, som man kender fra Rune Lykkeberg, hvor intet er for ufint til analysen. Popkultur bliver behandlet på lige fod med realpolitik. Det fungerer langt hen ad vejen.

Af og til kan det måske virke en smule forceret. Som når Leonardo DiCaprios karakter fra storfilmen 'Titanic' flere gange fremhæves som den neoliberale optimismes arketype. Så føles det, som om alting partout skal klemmes ind i Den Store Teori, der endegyldigt skal sætte tidsånden på flaske.

Men virkeligheden er ikke afgrænset i så klare perioder, som der bliver lagt op til. Historiske snit er noget, vi opfinder, når vi ser tilbage og forsøger at danne mening. Bøger som denne vil altid være et kompromis mellem virkelighedens mangfoldighed og den fængende fortælling.

I samme tråd er der meget 'vi' og 'man' i bogen. 'Vi' var for ubekymrede i 90'erne, 'man' tog fremskridtet for givet. Denne anmelder føler sig hjemme i det

'vi', fordi jeg er lyshåret, født i provinsen i 80'erne, opvokset med solsortesang og sorgløst rulleskøjteløb i parcelhus-90'erne. Men hvordan var den 'optimistiske' tid, hvis man var homoseksuel, brun, fattig, kvinde? Det ville jeg gerne have læst. Ikke fordi Bennike ikke giver plads til nuancer. Men hans bog kunne holde flere døre åbne mellem teori og den besværlige virkelighed.

Ellers er der ikke meget at klage over. Fremragende bog.

LÆS DEN,
HVIS DU KAN LIDE

Rune Lykkeberg
'Vesten mod Vesten'

Lykke Friis
'Tårernes Europa'

BOG 'How Big Things Get Done. The Surprising Factors Behind Every Successful Project, from Home Renovations to Space Exploration', Bent Flyvbjerg & Dan Gardner Pan Macmillan, 2023

Hvorfor ender sygehuse, hængebroer og letbaner egentlig altid med at blive så dyre og forsinkede? Samfundsforsker Bent Flyvbjerg – som på en eller anden måde er professor på både Oxford University og IT-Universitetet – har dedikeret sit liv til at forstå, hvordan store projekter lykkes. Og slår fejl. I 'How Big Things Get Done' samler han indsigterne, så de bliver brugbare for projektmagere i alle størrelser. Det handler bl.a. om at planlægge langsomt, men handle hurtigt. Gode råd.

BOG 'Folket', Kristoffer Bayer & Silas Marker, Problema, 2023

Idéen om "folket" fylder definition meget i den politiske arena. Uden folket ingen legitimitet. Derfor ser vi også, hvordan politikerne påberåber sig at være folkets stemme – uanset om de hedder Mette Frederiksen eller Inger Støjberg. Men hvad mener vi egentlig, når vi taler om folket? Taler vi overhovedet om den samme ting? Kristoffer Bayer og Silas Marker guider os rundt i idéhistorien – fra antikken til i dag – for at tage begrebet om folket tilbage.

BOG Invention and Innovation: A Brief History of Hype and Failure', Vaclav Smil, The MIT Press, 2023

Den canadiske energiforsker Vaclav Smil er som en gnaven onkel, der af og til dukker op og ødelægger den gode stemning ved at punktere vores urealistiske drømme. Senest har han kastet sit blik på teknologihistorien for at vise, at nye opfindelser alt for ofte ledsages af overdreven hype. For at hjælpe os med at genkende varm luft og salgstaler. Der bliver bl.a. sendt en bredside mod den håbefulde teknologi-optimisme, som mange regerings planer for grøn omstilling bygger

PODCAST The Next Big Idea Daily

'The Next Big Idea' er en bogklub for folk, som elsker at holde sig opdateret på ny faglitteratur. Nøje udvalgt af populære tænkere og forfattere som Malcolm Gladwell og Adam Grant. De har også en glimrende samtalepodcast, hvor du kan komme bag om bøgerne sammen med deres forfattere. Nu er der rykket til næste niveau med en daglig podcast, som serverer faglitterære pointer direkte fra forfatterne selv – i bidder af 10 minutter, som du kan fordøje på cyklen hjem fra arbejde.